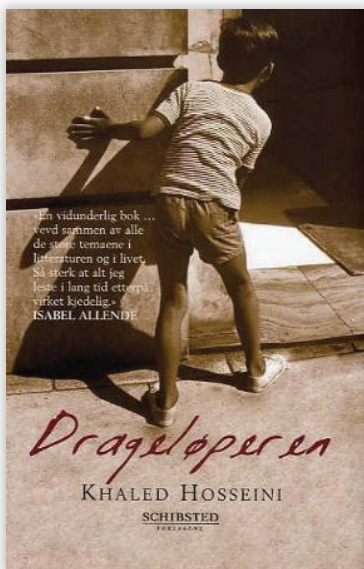

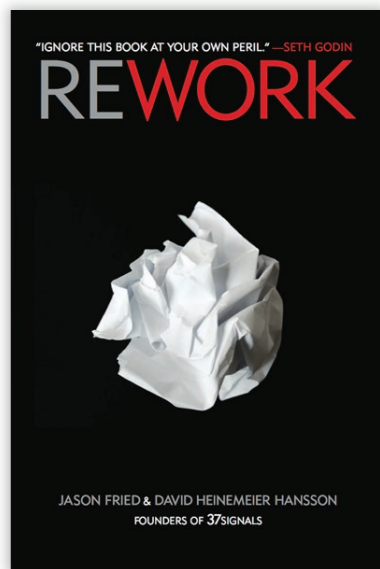
Ledernes favorittbøker

Før jul fikk vi et bredt spekter av litteratur anbefalt av ledere, forskere og eksperter. Både antiselvhjelp, historien om Abraham og gullåret 1971 i rockehistorien ble trukket frem blant favorittene. Selv om mye av litteraturen ikke var direkte fagrelatert, presiserte mange av lederne at flere av bøkene hadde overføringsverdi til deres daglige virksomhet. Første halvdel av 2017 har gått med til mye faglitteratur, forteller de lederne som gir boktips denne gangen, men det er også noen overraskelser å finne.

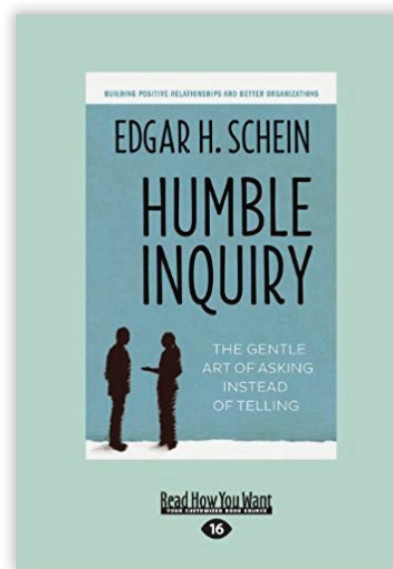
Av Bård Andersson, bard.andersson@ukeavisen.no

«Drageløperen» av Khaled Hosseini.
FOTO: SCHIBSTEDT

«Rework» av Jason Fried og David Hansson.
FOTO: 37SIGNALS

«Humble Inquiry: The Gentle Art of Asking Instead of Telling»
FOTO: READ HOW YOU WANT

«Krevende livserfaringer og psykisk helse» av Kjell Underlid, Kari Dyregrov og Frode Thuen (red.).
FOTO: CAPPELEN DAMM

- Viktig faglig referanse for meg

Daglig leder for Sense PKT, Jøri Horverak, har valgt seg en roman som berører vanskelige temaer i en historisk og kulturell sammenheng.

Horverak har børtet støv av *Drageløperen*, en bok hun sist leste da den kom ut i 2003.

Boken er skrevet av den afghansk-amerikanske forfatteren og legen, Khaled Hosseini.

I boken følger vi Amir, en ung gutt fra Afghanistan, som strever med å finne sin plass i et familiært, kulturelt og politisk system, hvor han stadig oppdager at omgivelsenes ønsker, krav og handlinger er i konflikt med sine egne verdier og tro.

- Boken belyser temaer som makt og avmakt, kjærlighet og glede, konflikt, svik, sorg og anger - alt i et historisk og kulturelt rammeverk. Det er en fantastisk velskrevet og rørende bok, og for meg - en viktig faglig referanse, både i et terapeutisk og et krysskulturelt perspektiv, sier psykologen.

Drageløperen har også blitt filmatisert og dramatisert for teater.

Hvordan få ting gjort?

Boken Rework bør være obligatorisk for ledere og gründere, ifølge Jostein Magnussen i Netlife research.

Boken *Rework* av Jason Fried og Davis Hansson tar for seg myter om innovasjon og gründerskap samt hva som skal til for å få ting gjort.

Strategiansvarlig i Netlife Research, Jostein Magnussen, forteller at boken raljerer over møtekultur, overdreven planlegging og funksjonalitetsjaget når man lager nye tjenester eller produkter.

- Den bør være obligatorisk for ledere og gründere. Det er perfekt sommerlektüre: Kort, frekk og konsis, sier han.

Noen av påstandene som slenges ut i boken er at langsiktig planlegging er ren gjetting, og at du lager først et godt nytt produkt når du lager noe du ønsker å bruke selv. Ikke å ha nok tid er forresten aldri en unnskyldning. Har du lyst til å få til noe, setter du av nødvendig tid til det.

Boken anbefaler at man bør unngå eksterne investorer, dele estimatene sine i mindre deler og ikke minst at man bør fokusere på seg selv, og ikke på sine konkurrenter.

Boken passer for alle, men spesielt for internett-baserte virksomheter som ønsker å riste løs litt og få gjennomført noen forandringer.

Kunsten å spørre, fremfor å belære

Boken passer ypperlig også for privatpersoner og foreldre, sier prosjektleder i Assessit, Anne Mørup-Andersen.

Anne Mørup-Andersen er for tiden dypt inne i organisasjonskulturens verden. Nærmere bestemt fordyper hun seg i visdommen til organisasjonsnestoren Edgar H. Schein.

Boken *Humble Inquiry: The Gentle Art of Asking Instead of Telling*, tar for seg den edle kunsten å kunne spørre ydmykt, fremfor å belære.

- Jeg har lest denne flere ganger. Den er god og spennende, og får meg til å tenke reflekterende, sier hun.

Boken handler mye om kommunikasjon, formidling og interaksjon mellom mennesker. Fokuset ligger på hvordan vi samarbeider, leder og hvordan vi får eller innhenter informasjon, sikrer prosesser og hvordan vi engasjerer.

- Den er like interessant for privatpersoner og foreldre, som for næringslivet. Du lærer å spørre andre, men også å spørre deg selv. Du blir rett og slett mer bevisst på hvordan du skal stille spørsmål, og på å unngå at egne forventninger og forutinntatte meninger tar over, sier Mørup-Andersen.

Andre bøker som står på listen hennes er blant andre *How To Have A Nice Day* av Caroline Webb.

Krevende livserfaringer

Lederrådgiver og forfatter, Frode Dale, har beveget seg inn i temaet psykisk helse i forbindelse med arbeidet til sin neste bok.

Dale har skrevet flere bøker om ledelse, og er medforfatter på *På randen av ledelse - en veiviser i førstegangsledelse* og forfatter av boken *Lederskifter - om lederutvelgelse, innføring av nye ledere og ledes første 90 dager i ny jobb*.

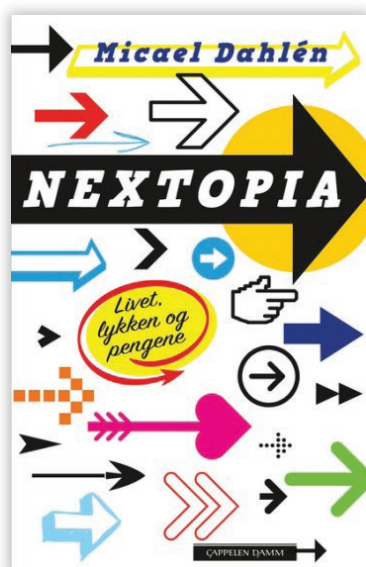
I sitt forarbeid til den kommende boken *Ledere og hverdagskriser* har han lest mange bøker om kriseledelse og krisehåndtering. Den som har gjort mest inntrykk på ham er boken *Krevende livserfaringer og psykisk helse*. Det er en antologi - altså skrevet av flere forfattere - og er utgitt på Cappelen Damm Akademisk.

Dale forteller at boken retter oppmerksomheten mot en rekke krevende livserfaringer og konsekvensene disse kan ha for den psykiske helsen.

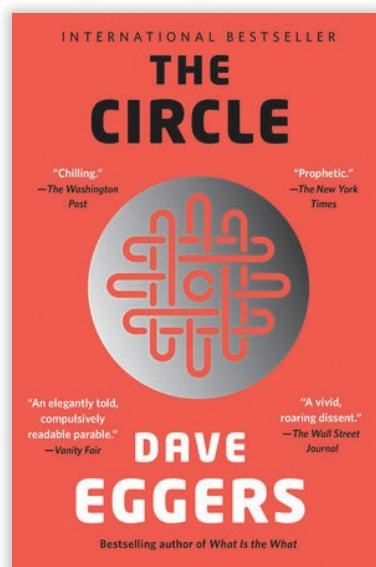
- For meg ble dette en oppvekker, knyttet til hvor komplisert det å være leder faktisk kan være. Tematikken er derfor svært viktig for ledere å ha tenkt over, da de i løpet av sine lederkarrierer vil bli ledere for ansatte som rammes av slike livshendelser. De ansatte kan havne i rollen som pårørende. I tillegg kan lederen selv havne i disse livssituasjonene. Dette er en bok og et tema jeg mener alle ledere og de som hjelper ledere ikke bare bør, men må ha vært innom, sier han.

Skjønnlitterært har Dale dårlig samvittighet, men han bedyrer at boken *Arv og miljø* av Vigdis Hjorth ligger klar på nattbordet for lesing denne sommeren.

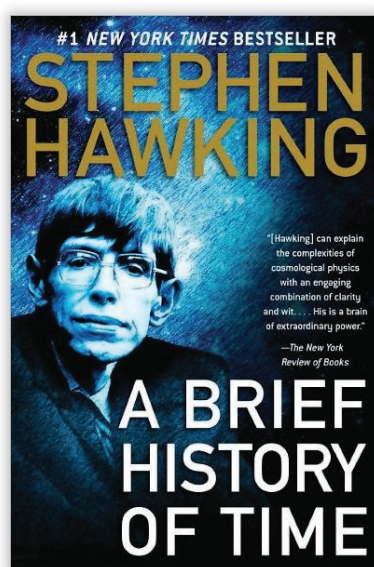

«Nextopia» av Micael Dahlén.
FOTO: CAPPELEN DAMM

«The Circle» av Dave Eggers.
FOTO: PENGUIN

«A Brief History Of Time: From The Big Bang To Black Holes» av Stephen Hawking.
FOTO: TRANSWORLD PUBLISHERS

«Hjelp! hvordan kan vi gjøre en forskjell for andre» av Øivind Kvalnes.
FOTO: CAPPELEN DAMM

Information Overload

Forventningssamfunnet driver oss videre - helt til tomheten kommer. Boken HR Norges Henrik Øhrn anbefaler tar for seg en ny sjefsgenerasjon som forventer å få viljen sin, og som har tatt styring i de nye mediene.

- Det er vel lov å innrømme at man ligger litt etter på bøker man gjerne skulle lest, sier fagansvarlig for HR i HR Norge, Henrik Øhrn. Han anbefaler *Nextopia* av Micael Dahlén.

Dahlén er professor ved handelshøgskolen i Stockholm, og Øhrn forteller at han fikk sansen for bøker som tar det litt overordnede blikket på hva som virkelig skjer - med årsakene og konsekvensene av dette.

- Boken handler om at forventningssamfunnet har blitt det store. Alt er forventninger. Man går videre før forventningene innfris: til neste forventning, *Nextopia*, og leverer ganske bra på det mentalt sett - til tomheten kommer, forteller han.

Dahlén skriver om «overlydskonsum» av informasjon, microblogger, hurtigavsnitt og «trailere», som forklarer ting enkelt og sier at sjefsgenerasjonen er den som tar styring i de nye mediene. De må evne å håndtere alle valgmuligheter som foreligger, og forventer alltid å få viljen sin.

- I den andre enden har vi stressgenerasjonen som fikk alle mulighetene, men ikke evnet til å håndtere alt. Han foreslår egentlig en strategi for å komme vinnende ut av «information overload», som vi alle har følt snerten av - særlig vi over 40, kanskje, utdyper Øhrn.

Han forteller at boken egner seg bra for ferietid, der man er mer interessert i å nikke gjenkjennende til fenomenene Dahlén skriver om, samtidig som man har fått noen ukers frikvarter fra mailbokser og mediebruk.

- Jeg skal forsøke å bruke færre medier i ferien hvis det er gjennomførbart, og kanskje forsøke å lage meg en slags plan for hvordan jeg bedre kan holde meg oppdatert på det som teller, fremfor å kaste bort tid på ting som egentlig bare gjør at jeg får dårligere tid til å gjøre det jeg ønsker, avslutter han.

Fanget av en totalitær institusjon

Forsker og professor, Torstein Nesheim, har valgt seg en bok om et internetselskap som viser seg ikke å være det det ser ut som ved første øyekast.

The Circle er en roman av Dave Eggers. Hovedpersonen er Mae Holland som begynner å arbeide i internetselskapet «The Circle». Dette er en verdensledende internettdrift med et idealistisk formål om å benytte de teknologiske mulighetene til å bidra til full åpenhet og informasjonsdeling på alle områder.

Bedriften framstår i starten som en virksomhet som tar samfunnsansvar, og som tilbyr mange spennende aktiviteter til de ansatte på fritiden.

- Leseren opplever hvordan hovedpersonen blir slukt av dette systemet. Det som i utgangspunktet var en tidsriktig og moderne bedrift, fremstår etter hvert som en totalitær institusjon - som fremmer deling av alle menneskers handlinger og tanker, sier Nesheim.

Mae blir et symbol på dette, og hun personifiserer bedriftens verdier «secrets are lies», «sharing is caring» og «privacy is theft».

- Boken kan leses som dystopi om privatlivets vilkår i den digitale tidsalder, og er blitt sammenlignet med George Orwell 1984 og Aldous Huxleys Vidunderlige nye verden, forteller Torstein Nesheim.

Ulike virkelighetsoppfatninger

Konfliktmegler i How To Solve, Kjell Ribert, ser paralleller mellom vitenskapen og sitt eget virke i Stephen Hawkins forfatterskap.

Han forteller at boken *A Brief History Of Time: From The Big Bang To Black Holes* gjorde inntrykk på han på flere ulike måter: Den viktigste - som konfliktmegler - er empatien med partene i en konflikt, som i boken sitter ganske fastlåst i sin egen opplevelse av virkeligheten.

- Jeg fikk en større forståelse for veldig påståelige parter. Når en konflikt eskalerer, tar av, oppfører partene seg ofte ganske likt. Dette henger sammen med at den ene føler seg krenket av den andre, og har en forståelse av at den andre har gjort noe med vilje. Den andre parten gjør nøyaktig likedan, og konflikten fremstår gjerne som en endeløs strøm av anklager om den andre parten - mens jobben som megler ofte består i å avklare hva som har vært hensikten. Det som er sagt eller gjort kan - som regel - forstås på en annen måte, sier han.

Ribert forteller at han opplevde det samme selv da han leste boken Hawking skrev i 1988, og som han leste i vår. Hawking forteller at folk, opp til begynnelsen av 1900-tallet, trodde på en absolutt tid, altså at to klokker - hvis de bare begge gikk riktig - ville måle samme tidsintervall mellom to hendelser. Imidlertid, ved oppdagelsen av at lysets hastighet opplevdes helt likt for enhver observatør, kom en frem til relativitetsteorien, som igjen førte til at en måtte gå over til å snakke om relativ tid - at to klokker, som begge gikk helt riktig, ville kunne måle ulik tid mellom to hendelser. Hawking innfører derfor begrepet imaginær tid.

- Min største lærdom ved å lese akkurat dette, var at denne forståelsen hadde vitenskapen gjort på begynnelsen av 1900-tallet, mens jeg i 2017 fortsatt - i praksis - sitter fast i min forståelse av at tiden er absolutt. Akkurat som mine parter i konflikter sitter fast i hver sin virkelighetsoppfatning, utdyper han.

Ifølge Ribert kan konflikter først finne gode løsninger når den ene forstår den andres opplevelse: De blir kanskje ikke en gang enige om hva som er «sant», men de får en forståelse for hverandres perspektiver.

- Fra den andres ståsted, er det forståelig og logisk at den andre har følt seg krenket av meg, selv om jeg ikke på noen måte hadde til hensikt å krenke. Dette lærte jeg igjen ved å forstå at min klare opplevelse av at tiden er absolutt, kanskje faktisk ikke er slik, avslutter han.

- Fikk meg til å tenke

Hvilke motiver har vi for å hjelpe andre? Dette spørsmålet har HR- og rekrutteringsnestor Ole I. Iversen grunnet over etter å ha lest boken han nå vil anbefale.

En ørliten ekstra innsats kan være alt som trengs for å utgjøre en positiv forskjell i en annens liv. Hjelpsomme mennesker er dessuten lykkeligere enn de som nøyer seg med å ta hensyn til seg selv. Hjelp er godt for hjertet, bidrar positivt til stressmestring og demper depresjoner. Hvordan kan vi sørge for at hjelpen faktisk hjelper?

HR-sjef for Forsvarsmateriell, Ole I. Iversen anbefaler boken *Hjelp! hvordan kan vi gjøre en forskjell for andre»* av Øivind Kvalnes. I denne boken undersøker filosofen Kvalnes hva som motiverer mennesker til å hjelpe hverandre. Han spør om vi hjelper fordi vi bryr oss om hvordan andre har det, eller om det er fordi vi vil skaffe oss god samvittighet. For å finne ut av dette forteller Kvalnes om hendelser hvor han selv har opplevd hjelpsomhet på nært hold. Han har snakket med hjelpsomme mennesker, og oppsøkt filosofi og forskning for å virvle opp ideer til hvordan vi kan skape klokere og mer målrettet hjelp privat, globalt og i arbeidslivet.

- Dette er en fascinerende bok som fikk meg til å tenke igjennom mitt eget motiv for å hjelpe andre, samtidig som jeg har blitt flinkere til å spørre om hjelp fra andre når jeg trenger det. Boka anbefales på det varmeste, sier Iversen.